

Seat No. : _____

N03-101

November-2014

B.Ed., Sem.-I

A-507 : Classroom Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે **750** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **10**
(1) વર્ગ-વ્યવહાર માટે ફ્લેન્ડર્સે જણાવેલ શિક્ષક-વિદ્યાર્થીની આંતરક્રિયા સમજાવો.
(2) વર્ગ-વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનનો વર્તનવાદી અભિગમ વર્ણવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈ એકનો આશરે **125** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **4**
(1) અસરકારક વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનના સિદ્ધાંતો કયા-કયા છે ? કોઈપણ ત્રણ સિદ્ધાંત જણાવો.
(2) વર્ગ-સંચાલન માટેની શિક્ષકની મેનેજર તરીકેની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
(3) વર્ગખંડમાં ઉદ્ભવતી સમસ્યાઓ જણાવો.
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બેનો આશરે **100** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **6**
(1) એક શિક્ષક તરીકે શાળા માટેના શિસ્તનાં નિયમોની રચના કરો.
(2) વર્ગખંડ વાતાવરણને સુધારવા માટેનાં સૂચનો જણાવો.
(3) વર્ગખંડ પ્રોફાઈલ (માહિતીપત્રક)નું મહત્ત્વ જણાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે **500** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **8**
(1) હર્બટ થેલનનાં જૂથ શોધ પ્રતિમાનનાં સોપાનો ઉદાહરણ સહિત લખો.
(2) વર્ગખંડ વાતાવરણને અસર કરતાં પરિબળો કયા-કયા છે ? વિગતવાર સમજાવો.
3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં આપો : **10**
(1) વિદ્યાર્થીને સહાયક તંદુરસ્ત આંતરિક સંબંધો વિકસાવવા શું કરશો ?
(2) સ્વ-સંકલ્પના એટલે શું ? એક શિક્ષક તરીકે વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિ માટેની સ્વ-સંકલ્પના કેવી રીતે વધારશો ?

- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 4
- (1) અભિપ્રેરણા એટલે શું ? વિદ્યાર્થીઓને અભિપ્રેરિત કરવા શું કરશો ?
 - (2) Origin-Pawn વિચારધારા શી છે ?
 - (3) વર્ગખંડમાં સંઘર્ષ નિવારણ માટેના ચાર સૂચનો આપો.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બેનો આશરે 100 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) નવીનીકરણના ફાયદા જણાવો.
 - (2) નવીનીકરણના ક્ષેત્રો જણાવો.
 - (3) અભિનવ પ્રયાસોના ત્રણ ગેરલાભ જણાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) વર્ગખંડમાં સર્જનાત્મકતા (નવીનીકરણ) એટલે શું ? વિદ્યાર્થીઓમાં સર્જનાત્મકતા વિકસાવવાની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 - (2) ભારતીય શાળાઓના સંદર્ભમાં નવીનીકરણના પ્રયાસોનાં કોઈ બે નામ જણાવી, કોઈ એક વિશે વિગતવાર માહિતી આપો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) વર્ગખંડમાં શિક્ષકની માર્ગદર્શક તરીકેની ભૂમિકાનું એક ઉદાહરણ આપો.
 - (2) ફ્લેન્ડર્સનાં વર્ગખંડ આંતરક્રિયા પૃથક્કરણની કોઈપણ બે મર્યાદા જણાવો.
 - (3) વર્ગખંડ-વ્યવહાર વ્યવસ્થાપનમાં સામાન્ય રીતે થતી કોઈપણ બે ભૂલો જણાવો.
 - (4) વર્ગખંડ-વ્યવહાર માટે નિયમોની શી આવશ્યકતા છે ?
 - (5) વર્ગખંડ પ્રોફાઈલ કોના માટે બનાવવામાં આવે છે ?
 - (6) વર્ગખંડ વાતાવરણ માટે શિસ્ત કેમ જરૂરી છે ?
 - (7) વર્ગખંડ વાતાવરણ પર વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાતુરતા કેવી રીતે અસર કરે છે ?
 - (8) હકારાત્મક સુદૃઢીકરણ શું છે ?
 - (9) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (10) Origin-Pawn વિચારધારાનું એક ઉદાહરણ આપો.
 - (11) સ્વયં-પરિપૂર્ણ ભાવિ કથનની સંકલ્પના કોણે વિકસાવી હતી ?
 - (12) નવીનીકરણના સંદર્ભમાં ઉપચારાત્મક વર્ગો માટે શું કરશો ?
 - (13) નવીનીકરણ એટલે શું ?
 - (14) નવીનીકરણના બે ગેરલાભ જણાવો.

Seat No. : _____

N03-101

November-2014

B.Ed., Sem.-I

A-507 : Classroom Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) **All** questions are compulsory. Options are internal.
(2) Figures to the right indicate full marks of the question.

1. (A) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **10**
- (1) Explain the Flender's Teacher-student interaction for classroom behaviour.
- (2) Clarify the concept of classroom management. Describe the behaviouristic approach of classroom management.
- (B) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **04**
- (1) What are the principles of effective classroom management ? State any three.
- (2) Clarify the role of teacher as a manager for classroom management.
- (3) State the problem which created in classroom.
2. (A) Answer any **two** from the following questions. Each answer should be in about **100** words. **06**
- (1) Design a school-wide discipline policy as a teacher.
- (2) State the suggestion to improve the classroom atmosphere.
- (3) State the importance of classroom profile.
- (B) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **500** words. **08**
- (1) Write down the steps of Herbet Thelen's Group Investigation Model with illustration.
- (2) What are the factors affecting classroom climate ? Explain in detail.
3. (A) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **10**
- (1) What will you do to develop a healthy internal relationship which help the students ?
- (2) What is self concept ? As a teacher how will you enhance pupils self-concept for achievement ?

- (B) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **125** words : **04**
- (1) What is Motivation ? What will you do to motivate the students ?
 - (2) What is origin Pawn ideology ?
 - (3) Give four suggestion to avoid clash in classroom.
4. (A) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **100** words. **06**
- (1) State the advantages of Innovation.
 - (2) State the scope of Innovation.
 - (3) State three disadvantages of innovative practices.
- (B) Answer any **one** of the following questions. Each answer should be in about **500** words. **08**
- (1) What is creativity (Innovation) in the classroom ? Explain the activities to help students for developing creativity in the classroom.
 - (2) Give the two names of the innovative practices in Indian school. Explain any one.
5. Answer the following questions in short : **14**
- (1) Give an example of a situation in which teacher plays a role as a guide in the classroom.
 - (2) State any two limitations of Flender's system of classroom interaction analysis.
 - (3) Mention any two common mistakes in classroom behaviour management.
 - (4) Why there is a need of rules for classroom behaviour ?
 - (5) For whom classroom profile is created ?
 - (6) Why discipline is needed for the classroom atmosphere ?
 - (7) How does the anxiety of the pupils affect the classroom atmosphere ?
 - (8) What is positive reinforcement ?
 - (9) State any two limitations of group discussion method.
 - (10) Give an example of Origin-Pawn ideology.
 - (11) Who developed the concept of self-fulfilling prophecy ?
 - (12) What will you do to implement remedial classes teaching in the context of innovation in the classroom ?
 - (13) What is innovation ?
 - (14) State two disadvantages of innovations.
-